

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyaē bālakāṇḍē

॥ caturviṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ caturviṃśaḥ sargaḥ ॥

vāriṇō bhidyamānasya kimayaṃ tumulō dhvaniriti
naukāgatasya rāmasya praśnaṃ śrutvā muninā
tasyōttaradānaṃ maladakarūṣatātākāvanānāṃ paricayaṃ
dattvā tātakāvadhārthaṃ śrīrāmasya prēraṇaṃ ca

tataḥ prabhātē vimalē
kṛtāhnikamarindamau |
viśvāmitraṃ puraskṛtya
nadyāstīramupāgatau || 1.24.1 ||

tē ca sarvē mahātmānō
munayaḥ saṃśitavratāḥ |
upasthāpya śubhāṃ nāvaṃ
viśvāmitramathābruvan || 1.24.2 ||

ārōhatu bhavān nāvaṃ
rājaputrapuraskṛtaḥ |
ariṣṭaṃ gaccha panthānaṃ
mā bhūt kālasya paryayaḥ || 1.24.3 ||

viśvāmitrastathētyuktvā
 tānṛṣīn pratipūjya ca |
 tatāra sahitastābhyāṃ
 saritaṃ sāgaraṅgamām || 1.24.4 ||

tatra śuśrāva vai śabdaṃ
 tōyasaṃrambhavardhitam |
 madhyamāgamyā tōyasya
 tasya śabdasya niścayam || 1.24.5 ||

jñātukāmō mahātējāḥ
 saha rāmaḥ kaṇīyasā |
 atha rāmaḥ sarinmadhyē
 papraccha munipuṅgavam || 1.24.6 ||

vāriṇō bhidyamānasya
 kimayaṃ tumulō dhvaniḥ |
 rāghavasya vacaḥ śrutvā
 kautūhalasamanvitam || 1.24.7 ||

kathayāmāsa dharmātmā
 tasya śabdasya niścayam |
 kailāsaparvatē rāma
 manasā nirmitaṃ param || 1.24.8 ||

brahmaṇā naraśārdūla
 tēnēdaṃ mānasaṃ saraḥ |
 tasmāt susrāva sarasaḥ
 sāyōdhyāmupagūhatē || 1.24.9 ||

saraḥpravṛttā sarayūḥ
 puṇyā brahmasaraścyutā |
 tasyāyamatulaḥ śabdō
 jāhnavīmabhivartatē || 1.24.10 ||

vārisaṅkṣōbhajō rāma
 praṇāmaṃ niyataḥ kuru |
 tābhyāṃ tu tāvubhau kṛtvā
 praṇāmamatidhārmikau || 1.24.11 ||

tīraṃ dakṣiṇamāsādyā
 jagmaturlaghuvikramau |
 sa vanaṃ ghōrasaṅkāśaṃ
 dṛṣṭvā naravarātmajaḥ || 1.24.12 ||

aviprahatamaikṣvākaḥ
 papraccha munipuṅgavam |
 ahō vanamidaṃ durgaṃ
 jhillikāgaṇasaṃyutam || 1.24.13 ||

bhairavaiḥ śvāpadaiḥ kīrṇaṃ
 śakuntairdāruṇāravaiḥ |
 nānāprakāraiḥ śakunai -
 rvāśyadbhirbhairavasvanaiḥ || 1.24.14 ||

siṃhavyāghravarāhaiśca
 vāraṇaiścāpi śōbhitam |
 dhavāśvakarṇakakubhai -
 rbilvatindukapāṭalaiḥ || 1.24.15 ||

saṅkīrṇaṃ badarībhiśca
 kiṃ nvidaṃ dāruṇaṃ vanam |
 tamuvāca mahātējā
 viśvāmitrō mahāmuniḥ || 1.24.16 ||

śrūyatāṃ vatsa kākutstha
 yasyaitad dāruṇaṃ vanam |
 ētau janapadau sphītau
 pūrvamāstāṃ narōttama || 1.24.17 ||

maladāśca karūṣāśca
 dēvanirmāṇanirmitau |
 purā vṛtravadhē rāma
 malēna samabhiplutam || 1.24.18 ||

kṣudhā caiva sahasrākṣaṃ
 brahmahatyā samāviśat |
 tamindraṃ malinaṃ dēvā
 ṛṣayaśca tapōdhanāḥ || 1.24.19 ||

kalaśaiḥ snāpayāmāsu -
 rmaḷaṃ cāsya pramōcayan |
 iha bhūmyāṃ malaṃ dattvā
 dēvāḥ kārūṣamēva ca || 1.24.20 ||

śarīrajaṃ mahēndrasya
 tatō harṣaṃ prapēdirē |
 nirmalō niṣkarūṣāśca
 śuddha indrō yathābhavat || 1.24.21 ||

tatō dēśasya supritō
 varam prādādanuttamam |
 imau janapadau sphītau
 khyātiṃ lōkē gamiṣyataḥ || 1.24.22 ||

maladāśca karūṣāśca
 mamāṅgamaladhāriṇau |
 sādhu sādhviti taṃ dēvāḥ
 pākaśāsanamabruvan || 1.24.23 ||

dēśasya pūjāṃ tāṃ drṣṭvā
 kṛtāṃ śakrēṇa dhīmatā |
 ētau janapadau sphītau
 dīrghakālarindama || 1.24.24 ||

maladāśca karūṣāśca
 muditā dhanadhānyataḥ |
 kasyacittvatha kālasya
 yakṣiṇī kāmarūpiṇī || 1.24.25 ||

balaṃ nāgasahasrasya
 dhārayantī tadā hyabhūt |
 tāṭakā nāma bhadrāṃ tē
 bhāryā sundasya dhīmataḥ || 1.24.26 ||

mārīcō rākṣasaḥ putrō
 yasyāḥ śakraparākramaḥ |
 vṛttabāhurmahāsīrṣō
 vipulāsyatanurmahān || 1.24.27 ||

rākṣasō bhairavākārō
 nityaṃ trāsayatē prajāḥ |
 imau janapadau nityaṃ
 vināśayati rāghava || 1.24.28 ||

maladāṃśca karūṣāṃśca
 tātakā duṣṭacāriṇī |
 sēyaṃ panthānamāvṛtya
 vasatyatyardhayōjanē || 1.24.29 ||

ata ēva ca gantavyaṃ
 tātakāyā vanam yataḥ |
 svabāhubalamāśritya
 jahīmāṃ duṣṭacāriṇīm || 1.24.30 ||

manniyōgādimaṃ dēśam
 kuru niṣkaṇṭakaṃ punaḥ |
 nahi kaścidimaṃ dēśam
 śaktō hyāgantumīdṛśam || 1.24.31 ||

yakṣiṇyā ghōrayā rāma
 utsāditamasahyayā |
 ētattē sarvamākhyātaṃ
 yathaitad dāruṇaṃ vanam |
 yakṣyā cōtsāditam sarva -
 madyāpi na nivartatē || 1.24.32 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye
 bālakāṇḍē caturviṃśaḥ sargaḥ ||